

PARS PRIMA.
CONSIDERATIONES
DE
EXCELLENTIIS SACRIFICII
MISSÆ.

CONSIDERATIO PRIMA

PRO DIE DOMINICA.

PRIMA SACROSANCTI MISSÆ
SACRIFICII EXCELLENTIA.

*Missa est Sacrificium
nova Legis.*

§. I.

Necessitas Sacrificii Divini.

Considera, in omni Religione, quæ
inanis superstitio non sit, Sacrifi-
cium

cium aliquod esse oportere. Cum enim supremum veri Numinis cultum ea sibi præfixum habeat, efficacius, quo præcelsum adeo finem consequi possit, medium haud invenerit. Hinc illa cum naturæ, tum scriptæ Legis usitata semper Deo Victimæ offerendi consuetudo, qua Sacrificium inter & Legem arctum adeo vinculum, eaque intercedit necessitudo, qualem humano in corpore cor ipsum cum cæteris membris habere comperimus: ut, quemadmodum hæc mutuis indolere cladibus solent, ita & Gentium Apostolo artestante, *translato Sacerdotio necesse est, ut legis translatio fiat.* (a) Cum igitur gratiæ Lex in eo, quem Deo exhibuit, cultu & cæteras omnes vicerit, & hodieum sola, quæ verum Numini cultum exhibeat, perseveret; decebat omnino, ut eadem Sacrificii sui dignitate, quotquot fuerant, libamina absorberet penitus, infinitoque transcenderet intervallo adeo, ut eorum omnium cumulus ne rudi quidem Minerva potuerit adumbrare excelsum opus, quod

secu-

(a) Hebr. 7. v. 12.

PRIMA. 9

secuturis temporibus incarnata Dei Sapientia extento brachio perfecit, consumavitque. *Sapientia immolavit victimas.* (a) Quid igitur esse dicemus tremendum hoc Missæ Sacrificium? Opus videlicet, quo nec terræ sanctius, nec cælo sublimius datum est conspici: fidei videlicet nostræ vitam, & Christianæ Legis Sacramentum maximum, ad cuius dignitatem orbi demonstrandam omnes ritus, ceremonias omnes, mysteria omnia collineasse nemo ambigat. Verbo: quidquid bonum, quidquid augustum Ecclesia complectitur universa. *Quid enim bonum ejus est, & quid pulchrum ejus, nisi frumentum electorum, & vinum germinans virgines?* (b) Et invenire erit nihilominus, qui aut incomposita exteriori specie, aut vagabundo adstent animo? Profecto facessendum inde nobis existimem, ceu maxime earum rerum, quæ geruntur in ara, conspectu indignis, nisi ad modestiæ leges compositos sacer insuper horror invadat. *Pavete ad Sanctuarium meum.* (c)

(a) *Prov. 9. v. 2.*

(b) *Zach. 9. 17.*

(c) *Levit. 26. 2.*

§. II.

Necessitas Sacerdotis Divini.

Considera, infinitæ excellentiæ sacrificio, cuiusmodi Missam esse credimus, non nisi infinitæ itidem dignitatis Sacerdotem, Christum scilicet, digne administrando parem reperiri. Ille igitur Primarius est Offerens, non solum, quod hoc Sacrificium instituerit, (a) neque ideo tantum, quod in idipsum vim omnem ex suis meritis transfuderit; sed etiam & multo magis, quod cælo receptus, per humanitatem, tanquam per instrumentum Divinitati unitum immediate, obstupescendam, eamque divinam panis in carnem, vini que in sanguinem transubstantiationem efficiat. Præsertim quia Servator noster summo qua intellectus, qua voluntatis studio hanc rem operatur, & per manus mortaliū Sacerdotum contendit actu exercere officium æterni supremique Sacerdotis, tum ut supremam Majestatem summopere veneretur, tum etiam ut nobis quam maxime commo-
der.

(a) *Suar. tom. 3. in 3. partem, disp. 77. sect. 1.*

der. Ex quo licet intelligere, quam merito nobis, cum rei sacrae assistimus, ex divi Chrysofomi sententia non jam mortalem hominem, sed Christum ipsum ad aras operari persuadere debeamus. *Ne Sacerdotem consideres* (inquit ille) *hoc facientem, sed Christi manum invisibiliter extentam.* (a) Certe Minister ille, quem tu oculis conspicias, tametsi ob dignitatem suam ipsos Reges ac Principes antecellat, & ut talis etiam ipsis paradisi incolis in honore sit ac veneratione; longe majorem tamen aestimationem meretur, quod minister sit hujus Sacerdotis invisibilis, hoc est, nostri Redemptoris. Quippe ut cum Concilio loquar, *Idem est offerens sacerdotum ministerio, qui seipsum in cruce obtulit.* (b) Porro nos Deum Sacerdotis loco nactos fuisse, ea est legis nostrae praerogativa, ut, ne ipsa facti privilegii magnitudo ambiguos redderet, eandem nobis rerum omnium Conditor Pater jurisjurandi interpositione firmandam duxerit. Imo vero

(a) *Homil. de prod. Judæ.*

(b) *Trid. Sess. 22. c. 2.*

vero quasi neque hac tanta fide satis hominum scrupulis cautum esset, nullam præterea seu pollicitationis, seu jurisjurandi pœnitundinem unquam animo subituram profiteretur. *Juravit Dominus, & non pœnitebit eum: tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.* (a)

§. III.

Necessitas Victimæ Divinæ.

CONSIDERA, quo dignissimum, si quod unquam, in Missa peragi Sacrificium intelligeremus, minime sufficisse solius Sacerdotis excellentiam infinitam, nisi & infiniti pretii victimæ, omnique ex parte divina accederet. Vilissimo etiam (quis inficias iverit?) si quem Christus Jesus in hostiam obtulisset, agno immensum vel ex sua dignitate pondus addidisset. At enim in muneribus & offerentis & acceprantis ratio habenda est. Itaque cum Deus Deo, Christus videlicet æterno Patri immolaturus sacratoribus aris accedat, quis non videt, dignam utrius-

que

(a) *Psal.* 109. 4.

que magnificentia victimam non posse reperiri aliam, quam vitam ipsius Dei? Hæc cruento primum modo in ara crucis per manus carnificum immolata fuit: nunc incruento per manus Sacerdotum quotidie ad aram offertur in Missa, ubi adoranda hæc victima ponitur velut ad quendam mortis statum redacta; non tantum, quod in duplicis inanimatae substantiæ, panis videlicet ac vini, locum sufficiatur, nec ideo solum, quod dum in hoc Sacramento cibus noster efficitur, jam paratus sit hanc ipsammet vitam perdere; sed multo magis, quod in consecratione Sacerdos illorum verborum vi corpus & sanguinem Jesu Christi separet non secus, ac corpus & sanguis separatur in agno, qui occiditur. Unde fit, ut ea propter in omni sacrificio Redemptor noster iterum iterumque mortem mysticam, non tamen veram obire dicatur, uno eodemque tempore vivus, & quodammodo occisus juxta illud: *Vidi agnum stantem quasi occisum.* (a) Hæc tibi igitur trinum perfectum! Sacrificium

cium

(a) Apoc. 5. 6.

cium omnium possibilium nobilissimum, quod est Sacrificium Missæ: Sacerdotem omnium possibilium nobilissimum, qui est Homo-Deus: Victimam omnium possibilium nobilissimam, quæ est vita Divina. Jam quis amplius admirationi locus, si orbi ostensa tanti mysterii lux non idololatricæ modo superstitionis densam caliginem, sed & Mosaicæ legis priorumque libaminum umbras propulsa-rit? Enimvero non Cometarum duntaxat pestilens vapor ad solis conspectum, sed & stellarum species evanescit.

CONSIDERATIO II.

PRO DIE LUNÆ.

ALTERA SACROSANCTI MISSÆ
SACRIFICII EXCELLENTIA.*Missæ est Miraculorum
omnium maximum.*

§. I.

*Maximum est ex eo, quod in hoc Sacri-
ficio destruitur.*

Considera, etsi Deus creaturarum
cursui suam semper omnipoten-
tiam attemperare solear, & non nisi
suo modo invitus, patrandis miracu-
lis sese impendat; conficiendi nihilo-
minus divini Sacrificii intuitu, tot
tantisque miraculis orbem identidem
replere consueviffe, ut tremendum hoc
mysterium *miraculorum ab ipso facto-
rum maximum* jure meritissimo dici
possit. Patet id primum ex eo, quod
immutari, destruique in Sacrificio ne-
cessum est. Arcana quippe illa con-
secrationis

secrationis verba gladii utrinque acutissimi instar arctum, quod natura inter panis & vini substantiam, eorundemque accidentia strinxerat, vinculum momento citius dirimunt, rotulantque. Hinc perire videas veteri regumento expoliatam substantiam; accidentia vero suo destituta fulcro in longum subsistere: cumque & illius destructionem, & horum nulla basependentium conservationem in alio rerum ordine nec viderit unquam, nec visura sit ætas, tu mihi ipse videris subsistere, cujus rei potissimum stupore defigaris. Vastam aliquam molem Angelorum cuilibet facile acciderit in aëre pendulam figere; at vini saporem, colorem odoremque suis evulsos radicibus servare integros nemo illorum unus potuerit. Similiter panis substantiam in aliam aliamque levi negotio verterint cœlestes Spiritus; at perdere eandem penitus, redigereque in nihilum ne quidem cogitarint. Hæc inaudita prodigia sacrosancto Missæ Sacrificio quotidiana sunt, nobisque imprimis memoriam

refricant supremi dominii, quod Deus in res omnes habet: deinde, quod ipse sit vitæ mortisque Dominus, & ob infinitam suam perfectionem dignissimus, cujus honoribus creaturæ omnes se rotas, quantæ sunt, impendant consumantque: demum, quod nos etiam unacum tota hac mundi mole æque possit annihilare, quemadmodum substantiam panis ac vini destruit. Et feremus adhuc ea humanæ mentis perversitate animos nostros fascinari, ut vel cum maxime hæc fieri credimus, ipsisque propemodum oculis usurpamus, intempestiva levitate solvamus? *Deum* (S. Prophetæ querela est) *Deum, qui habet statum tuum in manu sua, non glorificasti!* (a)

§. II.

Maximum est ex eo, quod in hoc Sacrificio producitur.

Considera, Deum nostrum terrenis Regibus longe esse absimilem, qui recepto jam more in rerum destructionibus gloriæ verticem collocant,

(a) Dan. 5. 23.

cant. Ille dum panis viniq̄ue substantias in Missæ Sacrificio destruit, eo fine id agit, ut in earum vicem miraculo infinities majore corpus Jesu Christi reproducat. Siquidem Sacerdotis verba, quibus consecrat, quæque essentiam Sacrificii conficiunt, non ad solam Christi præsentiam, (b) quasi illum e cælo in terras deducerent, (c) sed ad ipsummet etiam corpus & sanguinem Servatoris terminantur: eo quidem pacto, ut si nec cælo nec terris Christi Corpus detineri contingeret, illico tamen eorum verborum vi (tanta est scilicet) e nihilo protraheretur. Neque hic vero miraculorum finis; conjunctis veluti viribus in immensum semper excrefcere, seque ipsis majora evadere videntur.

Nam positum sub accidentibus Redemptoris nostri corpus etiam anima ob naturalem nexum comiteretur, necesse est: anima, inquam, sequitur sanctissima, omnibus exornata virtutibus,

(a) *Less. de perf. Div. L. 12. n. 120.*

(b) *Suar. disp. 50. sect. 4. 5.*

ribus, ditata donis, meritis omnibus
 cumulata. Similiter ponitur Unio cum
 Persona Verbi Divini: & propter in-
 timam cum hac Verbi Persona, etiam
 reliquæ duæ Divinæ Personæ super-
 veniunt; adeo, ut, si Trias Illa Sa-
 crofancta (quod factu omnino est im-
 possibile) sua identitate nondum re-
 pleret Universa, ubicunque tamen
 gentium sacrae species asservarentur,
 ibidem & Patrem & Almu Spiritum
 ceu Sacrosanctæ Filii Humanitati in-
 time præsentem, Filium vero huic ip-
 si Humanitati per Unionem hyposta-
 ticam conjunctum adorare nos oport-
 eret. Quam rem nemo, qui intelli-
 git, sine mentis excessu satis obstu-
 pescat. Quod si enim Elisaberthæ tan-
 topere admirationi fuit Cognatæ suæ
 adventus, ut diceret: *Unde hoc mihi,
 ut veniat Mater Domini mei ad me?* (a)
 Quæ nobis, obsecro, mens, quæ cog-
 itatio esse debet, quibus ex fide cer-
 tum est, Jesum Christum in ara ad
 mortales descendere, intima Sacro-
 sanctæ Adorandæque Triados præsen-
 tia

B 2

(a) *LUC. I. 43.*

ria condecoratum? Ubi, si unquam alias magnificæ sane pollicitationis illius veritatem experiri licet: *Ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* (a) Interim sacrosancta hæc Christi Humanitas non uni tantum, sed infinitis propemodum affixa locis mirum quantum auget & prodigiorum excellentiam & numerum: toto siquidem orbe pro meritorum præmio diffusam, specie quadam immensitatis donatam credas, privilegio soli alias Divinitati reservato: Namque sic acclamatum ei refert Apostolus: *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere Virtutem, & Divinitatem, & honorem & gloriam.* (b)

§. III.

Maximum est ex modo, quo id in hoc Sacrificio efficitur.

Considera, in Sacrificio Missæ ceu Miraculorum compendio non operis solum in se ipso spectari substantiam, sed & modum, quo illud effi-

(a) Joan. 14. 23.

(b) Apoc. 5. 12.

efficitur, prodigio esse plenissimum. Etenim portenta illa inaudita, quibus & panem destrui, & Christi Corpus confici diximus, nullo strepitu, labore nullo, nulla temporis mora, sed parvularum syllabarum (*hoc est Corpus meum*) enuntiatione, atque opera Ministri cujuscunque, seu probus ille fuerit seu improbus, & quidem nullo discrimine perpetrantur. *Quis loquetur potentius Domini?* (a) Quærit hic Psaltes Regius. Quæ hominum vox, quæ Angelicarum mentium facundia tantam tamque absconditam omnibus retro sæculis virtutem pro merito enarrabit? Quis tantam soni humani vim vel fando exprimere valeat, vel assequi cogitando? Etsi enim hic nec movendæ loco festuæ vires a natura acceperit, Divina nihilominus gratia in tantum roboratur, ut etiam Conditoris Divina membra imperio habeat obsequentia. Quare si verbo montium immanes scopulos transferre, si exficcare marium abyssos, si vastos cœli orbis circumvolvere Sacerdoti concedere-

(a) *Psal.* 105, 2.

cederetur, quantum id esset, si cum priore ejus potentia conferatur? Certe nec primævi illius *Fiat*, quo immensa hæc mundi fabrica prodire e nihilo jussa est, nec illius alterius (*Fiat mihi secundum verbum tuum*) (a) quo corrupti orbis Reparator in Virginis sinu humanam induit speciem, potior hic haberi ratio aut potest, aut debet. Equidem justum non est, unius mysterii sublimitatem deprimere, ut alterius attollamus excellentiam: nihilominus pro majori gloria hujus Domini, qui tantam hominibus potestatem concessit, comparisonem instituite inter Adventum Christi, quo per incarnationem in uterum Mariæ descendit; & Adventum Christi, quo per Consecrationem descendit in manus Sacerdotum: notabilem profecto invenietis excessum. Illa verba Virginis ab ipsa fuere pronuntiata in sua ipsius persona, tanquam hamillimæ Ancillæ tanti Domini. Illa verba Sacerdotum ab ipsis proferuntur in persona Christi, tanquam totidem Vicariis, quibus plenitudo

(a) *Luc. 1.*

nitudo potestatis communicata est. Illa Virginis verba fuere duntaxat per modum conditionis, quæ Divinas Sacrosanctæ Triados Personas permovere, ut Incarnationis Mysterium tandem executioni daretur: hæc, ut instrumentum supremi Artificis dicantur, ex indita tamen sibi causæ virtute hoc Sacramentum ipsa efficiunt. Beata Virgo aliud non fecit, nisi quod subministravit materiam Corpori Christi, quod quidem ex ipsa, id est, purissimo ipsius sanguine, sed non ab ipsa formatum est: at vero Sacerdotes, qui instrumenta sunt Christi, dum consecrant, illud reproducunt, & destruunt materiam, quam prius habebant, in manibus, aut (ut melius loquamur) in aliam substantiam commutant. Deinde Virgo illa sanctissima semel duntaxat, quem mortali in carne rerum omnium indigum pareret, concepit; at Legis novæ Sacerdotes toties omnino immortalem creant, quoties quæ per immensam locorum amplitudinem erecta sunt, altaribus operaturi appropinquant. Neque vero lactis cibique necessitatibus obnoxium creant, sed ralem

Iem conficiunt, qualis propediem moralibus in escam cedere & possit, & velit. Denique & enormis illa, quæ natarum ex Virgine manebat, infamia patibuli jam in augustum gloriæ trophæum abiit æternum perennaturæ. O igitur *veneranda Sacerdotum dignitas, in quorum manibus, veluti in utero Virginis Filius Dei incarnatur.* (a) O inquam, veneranda Sacerdotum Christianorum dignitas, quos jam Angelorum nomine vocitare parum, & leve sit; siquidem collata illis in Christi corpus potestas eam, quam in Filium Divina Mater exercuit, suo modo antecellit. Horum quippe beneficio mortalibus datum est, id quod in Virginis gremio semel peractum est, prodigium de die millies innovarum conspicere. O nunquam satis obstupescendam benigni Numinis Charitatem! Et tamen sic Bonitas tua infinita, sic tanta tui in nos amoris prodigia tam grandi, quam monstri instar dies exhorreat, ingratitude compensentur, ut ad monita tua surdi, ad redamandum te segnes tardique existamus!

(a) *Gabr. in Cant. Lect. 4.*

CONSIDERATIO III.

PRO DIE MARTIS.

TERTIA SS. MISSÆ SACRIFICII
EXCELLENTIA.*In Missa exhibetur Deo ha-
nor infinitus.*

§. I.

Divinae Majestati debetur honor infinitus.

Considera, legum omnium æquiritatem exigere, ut & subditus Superiorem, & Dominum servus reve-reatur,isque eo majora deferant obsequia, quo illi sublimiore fulgent dignitate. Jam vero cum Deus in seipso, simplicissima sua essentia perfectiones & numero & præstantia infinitas comprehendat, infinitæ pariter excellentiæ dignitatisque ejus esse obsequium oportebit. Quæ vero orbis plaga ea munera suppeditet, quæ decere tanti Domini Majestatem videantur? *Quid dig-*

dignum offeram Domino? (a) Quæ oblatio, quæ libamina, quæ holocausta immensam Numinis Majestatem adæquent? Hinc quidem ut debito honore excipiat, monet Regius Pfalteres: Laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus. (b) Illinc vero vilescere videtur, vastoque absorberi Oceano, quidquid Dei conspectum subeat. Omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram eo: & quasi nihilum & inane reputatæ sunt ei. (c) Frustra itaque sumus, si vel pervagari maria, scrutarive monitum viscera, vel steriles hæc arenas exercere, ipsasque adeo cæli regiones, quo dignum Deo triburum comparemus, lubeat investigare. Frustra & incassum hæc omnia: ni Deus ipse humanæ indigentiaë suppetias ferat, dignumque se munus nostris ipse manibus ingerat. Igitur necesse est, ut idem ipse throno sublimis & nostris ab altaribus mune-

(a) *Mich. 6. 6.*

(b) *Psalms 150. 2.*

(c) *Isai. 14. 17.*

munera exigat, & iisdem imponatur, offeraturque.

Tunc enimvero, si suis e cineribus resurgat David, obstupescet, tandem monitioni suæ ex æquo satisfactum, affirmabitque infinitam Numinis dignitatem sua ex sententia fuisse honoratam. *Laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.*

§. II.

Talis in SS. Missæ Sacrificio exhibetur a Christo.

Considera, cum Christus adverteret, grande hoc summaque Majestate dignum gratitudinis nostræ tributum persolvi ab hominibus nequaquam posse, eum Missæ Sacrificium instituisse, in quo cum & res oblata sit infiniti pretii, scilicet Sacratissimum ipsius corpus, & offerens infinitæ dignitatis, scilicet ipsemet Christus, plus gloriæ Deo reddit, quam reddere eidem possunt creaturæ omnes,

nes, non solum quæ de facto existunt, sed etiam quotquot sunt possibles. Scilicet (quæ Filii ad Patrem vox est) *hostiam & oblationem noluisti; corpus autem aptasti mihi (a) tunc dixi, ecce venio.*

Porro admirandam hanc, quæ corpus suum divinissimum defectuosis nostris victimis subrogare dignatus est, promptitudinem in Missæ Sacrificio Servator Benignissimus peculiari prodigio demonstrat. Hic enim ad nihilum pene redactus supremum Conditoris dominium ineffabili sua submissione in immensum extollit, seque infra hominis dignitatem, quasi demittens, vitam sacramentalem, quam de novo per sacerdotis verba acceperat, in Divinæ rursus Majestatis obsequium prodigit. Ut adeo, si unquam alias, hodie vel maxime ab illo exercituum Domino dici possit: *Magnum est nomen meum in gentibus.*

(a) Hebr. 10. 8.

Cur vero magnum tantopere? nisi quod abolitis veteris synagogæ oblationibus, dignam se ubique gentium immolari victimam sciat. *In omni loco sacrificatur & offertur nomini meo oblatio munda.* (a) Certe si Deum nostris in altaribus Deus ipse pronus adoret, colatque, necesse omnino est, digno adeo cultu ipsius quoque merita adæquari, & immensæ etiam dignitati par obsequium deferri.

§. III.

Talis a nobis quoque exhiberi debet.

Considera, quod unigenitus Dei Filius debitum hoc divinissimæ Triadi; Servitutis tributum nequaquam suo solius nomine oblatum velit; sed vel maxime percipiat, ut idem in hoc Sacrificio commune sit omnibus fidelibus, omniumque nomine offeratur. Nosse enim oportet, eum ex Eucharistico, sub quo latitat, orbe omnium cordibus illa idem.

(a) *Malach. I. II.*

identidem verba ingerere. *Afferre Domino gloriam & honorem: afferre Domino gloriam Nomini ejus: adorete Dominum in atrio sancto ejus.* (a) Quamquam enim nullum non tempus aut locus divinæ gloriæ honorique natus factusque sit, longe tamen opportunius sacras tibi ædes ipsamque Sacrificii incruenti horam feliges, incomparabile inde emolumentum, majusque tuis muneribus pretium caprurus. Vel unum namque Sacrificium, quod etiam cum indignissimo Sacerdotum offeras Deo, longe plus gloriæ tribuit Deo, quam reddere possint Beati omnes. Fac enim, Angelos omnes, Patriarchas, Prophetas, Apostolos, Martyres, Confessores ac Virgines: fac tandem, turbam illam, quam dinumerari non posse Joannes asserit: imo & ipsam Cælitum Reginam, quæ omnium maxime Dominum glorificat; fac, hos omnes ex una parte conjungi: certum omnino est, istos omnes tantum gloriæ Deo non reddituros, ut non

(a) *Psal.* 28.

. (9)

non infinities major in Deum redundet ex unico Missæ Sacrificio, quod vilissimus etiam mundi Sacerdos peragit. Ex quo manifestum fit, quam merito divinum Missæ Sacrificium ab Ignatio Martyre *Gloria Domini* nuncupetur. (a) Hic profecto est summus ille apex ac meta, ad quam extrinseca Numinis Gloria unquam posset assurgere; quia inveniri non potest profundior abyssus, quo se dimittere possit incredibilis submissio Jesu Christi. Neque enim satis habebat tragicæ illius Catastrophes Calvariaque opprobriis saturari, nisi novo Humilitatis excessu suam infra homines Majestatem in templis deprimeret: non alia quidem de causa, quam ut Patris Divini cultum, qui antehac exulabat orbe, nunquam interituris sedibus stabiliret. *Prope timentes eum salutare ipsius, ut inhabitet gloria in terra nostra.* (b)

(a) *Epist. ad Ephes.*

(b) *Psal. 84. 10.*

CONSIDERATIO IV.

PRO DIE MERCURII.

QUARTA SACROSANCTI MISSÆ
SACRIFICII EXCELLENTIA.

*Sacrificium Missæ est pars
Divinis Beneficiis gratia-
rum actio.*

§. I.

*Quantum Gratitudeis exposcant Divina
in nos Beneficia.*

Considera, gratitudinis legem nec
feras latere, quippe quæ bene
sibi facientium causa inditam ferociem
non raro in obsequium transferant,
ac mititatem. Quanto igitur æquius
est, homines rationis compotes divi-
næque liberalitati tot beneficiis de-
vinctos, eam legem non ignorare?
Id enimvero divina humanaque jura
exigunt, Romana identidem occinen-
te Ecclesia: *Vere dignum & justum est,
æquum & salutare, nos tibi semper &
ubique*

ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus. Si Dominus Pater est, cum quod omnes ex nihili sui abyſſo eduxerit, tum quod eductos inſuper in filios adoptarit; quis, quæ primæ ſunt filiorum partes, ſubterfugere auſit? Si æternus eſt, reosque æterno ſupplicio exemptos beata æternitate donat; quis tantæ bonitatis recordationem ingrato animo prætereat? Denique ſi largitoris profuſiſſimi Majeſtas, ſi amoris, quo mundum ſibi identidem obſtringit, amplitudo, ſi munerum dignitas infinita ſit, ſupraque, quam dici poſſit, excedens; ſi ex noſtra etiam parte vilitas accedat ſuo modo infinita: quis adeo proterve demens erit, ut vel exemptum ſe gratitudinis lege exiſtinet, vel tantorum bonorum ſcaturiginem agnoſcere non velit? Quare aut gratitudinem colere; aut in verus nihilum reverti neceſſum eſt. Certe nimis probroſum alias, ſceleſtumque foret, vaſto ſemper gurgite hunc liberalitatis oceanum haurire, nec unquam in illum gratitudinis fluento effundi; cum ta-

men ad locum, unde exeunt, flumine
revertantur. (a)

§. II.

*Quam insufficientes sumus iis com-
pensandis.*

Considera, hominem tot tantisque
debitis exolvendis extreme im-
parem esse, summaque inopia labo-
rare. Siquidem anima nostra est mi-
sera illa vidua, quæ in omnibus bo-
nis suis non nisi duo minuta ad of-
ferendum habet: & hæc ipsa non
illius, sed Dei sunt. *Tua sunt omnia.* (b)
Quapropter ut ut animi exuberet af-
fectus; res tamen ipsa ab implendo
gratitudinis officio semper immensum
aberit; ut proinde illud scripturæ
nemo non usurpare possit: *minor sum
cunctis miserationibus tuis.* (c)

Minor, non modo, si omnium
beneficiorum cumulus, sed si quod-
libet etiam seorsim, idque minimum
con-

(a) *Eccles. 1. 7.*

(b) *1. Paral. 29. 14.*

(c) *Genes. 32. 10.*

consideretur; quandoquidem & istud ab immensæ dignitatis Largitore, & ab infinita in singulos charitate pro-
manat.

Porro quia minimum quodvis bonum, divina sic ordinante Sapien-
tia, eo spectat, ut viam nobis ad
possessionem boni infiniti sternat, etiam
pretium infinitum acquirit, nosque
ad infinitam gratitudinem adstringit.
Jam vero facile cuique accidet cogi-
tare, quam parum nobis virium sup-
petat totam beneficiorum molem fe-
rendi, si vel unius ponderi succum-
bamus. Ut adeo si Ecclesiasti moni-
tum (*Da Altissimo secundum datum ejus.*)
(a) nostris viribus adimplendum fo-
ret; nos denique & vivere, & mori
ingratos oporteret. Ex quo igitur
æratio, quibusve terræ visceribus tan-
tundem æris opumque eruemus, ut
quæ cum divina largitate contraxi-
mus, nomina expungamus? *Quid
dignum poterit esse beneficiis ejus?* (b)
Conferant sane cœlum terraque, &

C 2 com-

(a) *Eccles. 35. 12.*

(b) *Tob. 12. 2.*

communibus consiliis modum exco-
gitent, quo divinis sese beneficiis
exolvant: scilicet omnes uno ore fa-
teri cogentur, sibi foro cedendum esse,
& vires nostras omnemque facultatem
exhaustas, nisi altaria nostra fiant no-
stra æraria, & pretiosissimus Christi
sanguis sit pretium nostrum, opes no-
stræ. Certe quærenti Prophetæ: *Quid
retribuam Domino pro omnibus, quæ re-
tribuit mihi?* Aliud, quod beneficentiæ
infinitiæ æquiparari posset, præter Ser-
vatoris Sanguinem, se obrulit nihil.
Calicem salutaris accipiam. (a)

§. III.

*Quam divites nos reddat S. S. Missæ
Sacrificium.*

CONSIDERA, in Missæ Sacrificio victi-
mam nobis obtigisse, divinis pror-
sus æqualem muneribus, quam si Pa-
tri æterno offerimus, accepto nihil in-
ferius reddamus; eo quod in ea bono-
rum omnium authorem reddamus.
Tantum abest, ut conspecto accepto-
rum cumulo animis cadamus. Neque
ingrati

(a) *Psal. 115. 14.*

ingrati vixisse dicemur unquam, si, quos testamento nobis in Sacrificio legavit Christus Jesus, immensos divitiarum thesauros rite in usus nostros convertamus. *Dominus retribuet pro me* (a) dicere unusquisque fidenter potest cum Davide. Excedant sane numerum modumque omnem contracta a me nomina; dominus meus expunger universa: qui gratitudinis lege adstrictum voluit, una modum suggerit, quo me possim eadem exolvere. Id quod haud obscure demonstrare visus est benignissimus Servator noster, cum ultimæ accumbens cœnæ, *elevatis in cælum oculis tibi* (Patri Cœlesti) *gratias agens, fregit*, simulque, quo par pari rependeremus, instituto corporis ac sanguinis sui tremendo Mysterio, modum ostendit. Dignissima plane Deo gratiarum actio, qua & excellentissimus beneficii finis detegitur, & præcipuum, quo Christus, ceu humani generis caput ad demerendam pleno obsequio divinam beneficentiam perfungitur, officium nobis innotescit. At vero de-
cere

(a) *Psal. 137. 8.*

cere nequaquam visum est, ut solus ille, omni mortalium opera exclusa, nostras partes ac onera sustineret. Etiam membra suo conformari capiti oportebat; ut proinde, cum rem divinam accedimus, cœlestem aurifodinam nos subire credamus meritorum Salvatoris nostri. Nam inexhaustis illius divitiis exercemus omnes actus gratitudinis supremo benefactori debitos, dignam scilicet beneficiorum æstimationem, dignam laudem, dignam tanto mœcenate retributionem. Quod si vero persolvere debita negligamus, cum immensum hoc peculium suppetat, qui tandem ingritudinis notam a nobis avertemus? Quantam, obsecro, desidiosus ille Evangelii servus non incurrerat pœnam, quod infosso terræ talento unico nihil in domini, nihil in suum commodum verterit! Quid porro illis futurum existimem, qui tot tamque immensos cœli thesauros, nullo inde capto proventu, quasi steriles jacere permittunt?

CONSIDERATIO V.

PRO DIE JOVIS.

QUINTA SACROSANCTI MISSÆ
SACRIFICII EXCELLENTIA.

Sacrificium Missæ est Propitiatorium pro peccatis.

§. I.

Satisfacit pro reatu culpæ.

Considera, peccatum, cum divinam Majestatem vel aperte vel tacite contemnat, veram quoque summi Conditoris injuriam esse. Quis vero vel verbis exprimere, vel mente assequi possit, quantum se Deus ea hominum delinquentium protervia lacessitum sentiat ac offensum? Certe præter Deum, cui palmaris adeo irrogatur injuria, id comprehenderit nemo. Peccati malitiam solius Dei oculis aperitissime prostare, homines vero latere penitus, satis Propheta innuit, licet oculatissimus alias: *Ab occultis meis munda me.* (a) Quam igitur inire mortalium

(a) *Psal.* 18. 13.

calium sceleratissimi parabunt viam, ut imminutum tot legum prævaricationibus divinum honorem refarcire denuo allaborent? *Nunquid placari potest Dominus in millibus arietum?* (a) Quæ tandem victima sufficiat, ut vel unius lethalis noxæ piaculum deleat, nedum pro immensa scelerum colluvie ex æquo valeat satisfacere? Extra omnem controversiam est, nec creaturas universas, si in sacrificium se offerrent, quidquam momenti ad tantum debitum habituras. Necessè igitur est, ut & hic divinissimus noster fidejussor solutionem pro nobis pareret; *ipse est enim solus æqua propitiatio pro peccatis nostris* (b)

Et id quidem abunde præstitit in monte Calvariæ, ac singulos in dies renovat supra altare. Ibi profundius se demittit, quam mente possit concipi, & supplicis in modum adorat tanquam sacerdos Patrem suum cœlestem, seque tanquam victimam ponit reorum loco, quos ob culpas suas
vita

(a) *Mich. 6. 7.*

(b) *1. Joann. 2. 2.*

vita indignos esse palam protestatur, dum pro illis mortem suam offert. Hæc porro divina Jesu Christi submissio divinæ justitiæ reparat omnes injurias, quas eidem per peccata nostra irrogavimus, adeo, ut diffiteri non possit, sibi esse satisfactum. Hinc fit, ut cum justitia præ indignatione hærentibus in peccatorum cæno hominibus copiosiora, & quæ ad emergendum magis idonea essent, media paulo ante negaverit; jam Christi exorantis conspectu mitigata, a concepto furore desistat, & pœnitentiæ donum vel nunc statim, vel suo tempore concedat, quotquot sequi meliora decrevere. Id quod in iis, qui Christum cruci affixerunt, videre fuit: namque alii abs mora se converterunt, *revertebantur percutientes pectora sua*, (a) alii paulo post audita concione S. Petri pœnitentiam egere. *Hac oblatione placatus* (quæ Tridentini sententia est) *crimina etiam ingentia dimittit Deus, gratiam & donum pœnitentiæ concedens.* (b)

Quare

(a) *Luc. 23. 48.*

(b) *Trid. Sess. 22. c. 1.*

Quare propitiatorium hoc Sacrificium duplici veluti via peccato contravenit: altera, placando Deum offensum, læsumque nostris criminibus summæ majestatis honorem reparando; altera cordium humanorum duritiam suaviter perfringendo; quo in calidas emollita lacrymas terram adeo peccatorum pestem execrentur.

Væ autem Orbi christiano, si hoc propitiatorio Missæ Sacrificio destitutus contabesceret! Qua enim ratione suis commensuratum sceleribus evadere supplicium posset, nisi arcus hic eucharistica in nube divinis oculis expositus, tanquam pacis vel fœderis nobiscum initi signum, iratum judicem clementiæ admoneret? Certe jam pridem dispersi omnes quasi Sodomam fuissetus, & quasi Gomorrbæ similes essemus. (a)

§. II.

Satisfacit pro reatu pœnæ.

Considera, post obrentam culpæ veniam, ut plurimum ingens pœnarum

(a) Isa. I. 9.

narum debitum remanere: quod vel in hac vira piis operibus, vel in altera flammis lustricis expungatur. At id ipsum hic ferme, quod in prælio evenit, ubi, dum milites, qui cladi superfunt, communi exitio se parant fuga eripere; forte in victrices copias incurrunt, & interneccione delentur. Ita etiam in strage, quam peccatis Sacramenta intulere, infelices pœnæ reliquiæ penitus conteruntur, dum in Missæ Sacrificium incidunt. Quæ causa est, ut Mysterium hoc nuncupari merito possit sacrificium justitiæ; siquidem pro debitis, quæ ex legum transgressionibus contraximus, divinæ justitiæ ad rigorem satisfacit. *Sacrisate Sacrificium Justitiæ.* (a) Sed enim beneficium hoc conferri homini non potest, nisi omnis ante lethalis culpa, imo & levior fuerit delera: cum æquitati minime congruat, ut ullum debitum condonetur illi, qui actu est inimicus Dei, eique omni modo bellum movere pergit. Ex quo pronum est conjicere, quam male sibi con-

(a) *Psal.* 4. 6.

consulant omnes illi, qui vel Sacrificio interfunt ipsi, vel id fieri suis curant expensis, nulla enormium, quæ in animo stabulantur, scelerum habitata ratione. Quanquam enim divinum adeo opus uberiori gratiæ ad resurgendum necessariæ comparandæ haud parum conferat, ne suam tamen in abolendo pœnæ debito vim exerat, ipse conscientiaæ reatus officit. Diruenda sunt igitur per animi dolorem ac pœnitentiæ susceptionem immania illa peccatorum obstacula, quæ Deum ipsum ab homine, & divinarum torrentem gratiarum, ne animam inundare possit, velur objecto aggere impediunt. Interim quis condignas Redemptori nostro grates refert, quod tot modis nostra in se debita persolvenda susceperit? Fierine etiam potuit, tantam fuisse fidei nostræ debilitatem reporemque, ut Mater sanctissima (Ecclesiam intelligo) ad ferendam de sacro diebus festis audiendo legem adacta fuerit, quasi rei divinæ, nisi præcepto obstricti, non assisteremus? Tantum requiritur, ut ditari nos patiamur.

§. III.

Satisfacit sine mensura & modo.

Considera, poenæ reatum, quem superesse peccato, tollique divini Sacrificii virtute diximus, nec plene semper aboleri, nec eodem in omnibus decremento imminui, sed pro offerentium vel adstantium meritis ac habitudine plus minusve ex eo debito extingui. Atque hæc gravium Doctorum (a) sententia, qui asserunt, Sacrificium hoc pro concurrentium dispositione participari, vel ipsis sacri Canonis verbis videretur confirmari: *Quorum tibi fides cognita est, & nota devotio, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt, uti loquitur Ecclesia.*

Ad hunc igitur sensum dum Missæ Sacrificium cogitas, pelagus quoddam immensum concipe, quod ex divi-

(a) *S. Thom. 3. p. 9. 79. art. 5. Cajet. opusc. 10. tract. 3. c. 2. Vasquez. disp. 232. c. 7. n. 50. & c. 5. n. 26. Lug. disp. 19. n. 200.*

divinissimo Jesu Christi Sanguine ejusque infinitis meritis vastitatem profunditatemque habeat nullo termino circumscriptam, unde fidelium singulis pro affectus, quo Sacrificium vel ipsi peragunt, vel offerri procurant, vel denique litaturis intersunt, mensura amplitudineque liberum sit habere; ex quo rursus apparet, quam imprudenter agant, qui in negotio adeo Divino compendia semper sectantur: præproperos conquirunt ministros, pietatem vero animique ardorem in postremis collocant, & cum Missas celebrari curant, numeri duntaxat, ad quem Sacra ascendunt, rationem habent. Enimvero licet sint ejusdem semper & ponderis & dignitatis, si in se spectentur, Sacrificia nostra; (a) aliam tamen aliamque in hominibus virtutem exerunt. Quo igitur vel actu vel habitu major fuerit Sacerdotis pietas, sanctitasque, eo uberiores fructus enascantur, oportet. Nullum proinde tepidum inter ac præfervidum ministrum discrimen

fe-

(a) *S. Th. 3. p. q. 82. art. 6.*

fecisse perinde est, ac si nihil interesse diceres, siue amplo, siue angusto, contractoque reti piscemur. Quod vero ad sacrorum multitudinem spectat, absit a me, ut eam quoquo modo curantibus dissuadeam, cum pro oblationum multitudine divina quoque obsequia augeantur: at si rei divinæ majus ardentiusque pietatis studium jungatur, longe alius extulerim: quod inde amplior in Deum honor, in hominem vero plus fructus redundet, etiam illius, qui ex opere operato (ut scholæ loquuntur) hoc est, intuitu meritorum Christi confertur. (a) Quare qui vel semel sacro altari adstiterit cum majore charitatis pietatisque sensu, quam unus alius triginta omnino Sacrificiorum oblationi, (b) amplius ille ex unico, quam hic ex tricenis sacris hauriret satisfactionis. Ut enim S. Thomas (c) ait; *In satisfactione magis attenditur affectus offerentis, quam quantitas oblationis.*
Etiam

(a) Lugo disp. 19. n. 203.

(b) Cajet. Opusc. 10. tract. 8. c. 2.

(c) 3. p. q. 79. art. 5.

Etiam qui cruento, quod in ara crucis funestissima pompa peractum est, Sacrificio interfuere, non eandem bonorum mensuram acceperunt; sed discesserunt cum ea, quæ singulorum fidei, quæ affectus magnitudini responderet. Lictoribus quidem pœnitentiæ gratia, latroni ad dexteram paradifus, Joanni (qui Ecclesiam referebat) Mater Divinissima, huic Joannes, & in Joanne fideles omnes testamenti legatione obvenerant; cum interim incredulorum perversitas duritiesque non nisi turpissimum ingratitude stigma cordibus suis inultum, & inde commaculatum novis sceleribus animum reportarint.

CONSIDERATIO VI.

PRO DIE VENERIS.

SEXTA SACROSANCTI MISSÆ
SACRIFICII EXCELLENTIA.*Sacrificium Missæ est Sa-
crificium impetratorium.*

§. I.

Omnis generis bona impetrat.

CONsidera, divinum Missæ Sacrificium, cum omnis generis bona à Deo nobis obtineat, mundi hujus veluti columnam esse ac basin, cui innixus nequeat interire. Quidquid meritorium Redemptor noster universo sanguinis sui pretio comparavit, id omne sacrificii ejusdem beneficio applicari nobis voluit atque impendi. Siquidem, ut Angelici fert sententia, (a) *quidquid est effectus Dominicæ Passionis, est effectus hujus Sacrificii; continet*

D enim

(a) In cap. 6, Joan Lect. 6,

enim in se Christum passum. Sed ut ad particularia descendamus, imprimis impetrat nobis omnia bona, quæ animæ salutem concernunt, nisi ex parte nostra obicem ponamus. Hinc illa obturatis mentibus adeo operosa admissorum scelerum detestatio; hinc victoria tentationum, tam externarum, quæ a malis fociis, perversis exemplis, & hoste infernali proveniunt, quam internarum, quæ a carne nostra rebeli, ab inveteratis habitibus, ab inconstantia arbitrii nostri proficiunt. Hinc rursus parta ex domestico hoste trophæa, compressi carnis insolescentis tumultus; coercita verus in malum propensio, atque inconstantis arbitrii firmata vestigia. Hinc illa usque; adeo semper necessaria gratiæ adjumenta, quibus aut lapsus resurgas; aut titubans in vestigio confirmeris; aut denique hæsitans, ad præfixam metam contendas. Adhæc ipse quoque terrenarum, quæ sempiternam felicitatem sæpius haud mediocriter promovent, rerum affluxus, virium robor, corporis incolumitas, concor-

concordiæ pacisque otium ex hoc ipso bonorum omnium fonte, ex Missæ Sacrificio promanant. Adversantis contra fortunæ vices, contagiosæ luis excidia, terræmotuum strages, bellorum incendia, famis necessitates, persecutionum procellas, litium tumultus, discordiarum turbines, paupertatis ignominiam, calumniarum injuriarumque probra, immanem denique cæterarum calamitatum torrentem, quis alius, ne ocyus universam terrarum superficiem inundet, agger avertat, nisi quem Ecclesia ex speciali Dei providentia malis omnibus oppositum agnoscit, divinum scilicet Missæ Sacrificium, ex quo omnia bonorum genera in mortales omnes derivari confiterur? *Omni benedictione cælesti & gratia repleamur per Christum Dominum nostrum*, quemadmodum habet canon Missæ. Ut proinde aurea cœli clavis dici possit, qua concessa Pater cœlestis nil jam hominibus obserarum voluerit, sed bonorum omnium fecerit potestatem. *Qui proprio Filio suo* (verba sunt Apostoli) *non pepercit, sed pro*
D 2 *nobis*

*nobis omnibus tradidit illum; quomodo non
etiam cum illo omnia nobis donavit? (a)*

§. II.

*Omni Personarum Conditioni
impetrat.*

Considera, Missæ Sacrificium non modo bona omnia, sed etiam pro omnibus, quantum est ex parte ipsius, eadem impetrare posse. Nam ut Doctor Angelicus sentit (b) *in immolatione hujus Sacramenti effectus est universalis, pro tota Ecclesia tam vivorum; quam mortuorum, quia in ipsa continetur causa universalis Sacramentorum, quæ est Christus.* Primas autem hinc obtinent iusti, urpote qui Christo Jesu arctissimo charitatis vinculo seu membra capiti intime conjuncta, ejusdem virtute ac Spiritu animentur. Quos inter etiam veniunt defunctorum manes, piacularibus flammis detenti, quibus Missæ Sacrificium non modo suffragatur tanquam satisfactorium, quo pœnam solvant, sed etiam

(a) Rom. 8. 32.

(b) In cap. 6. Joan. Lect. 6.

tanquam impetratorium, quo veniam & liberationem obtineant. (a) quemadmodum ex antiqua Sanctæ Ecclesiæ consuetudine colligitur, qua non solum Missam offert pro animabus purgantibus, sed etiam in illa pro earum liberatione orat. Hac eadem vi peccatores videas in salutes solvi lacrymas; pervicacium corda emolliiri in pœnitentiæ singultus: imo ipsorum adeo infidelium cæcitati lumen fidei oriri. Atque hæc est, quam nemo sibi defore conqueratur, zeli exercendi peropportuna occasio, cum quis pro reducendis ab hæresi deviis, aut convertendis idololatriis sacro Missæ officio præsentiam vel operam suam commodat. Siquidem divinum hoc opus ea pollet virtute, ut adinstar solis, quo aperte lucis suæ radios diffundere prohibetur, eo se se occulto penetret influxu, recessusque intimos ac remotissimos pervagetur. Proinde neminem desperatæ adeo mentis perditæque conscientiæ est invenire, cujus occur-

(a) *Suarez sect. 6. Lug. sect. 9. n. 158.*

occurri malis hac via nequeat, vel aliud quantumvis eximium, & singulare commodum procurari. Hac de causa Sacerdotem velut Communem omnium parentem, aut humani generis orbisque totius legatum licet suspicere, qui cum ad aram gradum promoveret, salutis commodique nostri transacturus negotia, divinæ Majestatis perat alloquium. Cui hominum felicitati cum vipereum illud devotumque stygi Caput Antichristus invideat, funesto orbem Christianum exterminio daturus, hanc inprimis columnam concutere, hoc opus subvertere, hoc excindere Sacrificium molietur, ea prorsus ratione, qua Holofernes Bethulæ imminens succidit aquæ ductus, ratus, haud faciliore invento cives ad traditionem compelli posse. Et quamquam perfidus ille stygis emissarius divinum hoc mysterium penitus tollere non possit, sed publicum duntaxat illius usum abrogare; uti tamen sole non sublato quidem sed tamen eclipfin patiente languere universa conspiciuntur, ita rei Divinæ obnubilato fulgore

gore juxta illud Divi Matthæi (a) *multorum Charitas refrigescet.* Utinam intelligerent cæci mortales,, quale, quantumque bonum in Missæ Sacrificio latitaret! *Si scires donum Dei!* (b) fieri profecto haud posset, quin omnium corda indefinenter ad Altare velut magnes, ad polum suum converterentur, inde non nisi vi ac impetu abstrahenda.

§. III.

In quo fundetur hæc vis Imperatoria.

Considera, unde hæc tanta virtus, quæ bona omnia in mortales omnes diffundat, Sacrificio obvenit. Scilicet ex ipsis offerentium meritis, & ipsa eorum intercessione promanat, e quibus primas Christus ipse obtinet; proxima vero est Ecclesia, quæ una cum Sacerdote cæterisque adstantibus subrogati Ministri officio perfungitur. Primo igitur JESU Christi meritis precibus-

(a) *Matth. 24. 12.*

(b) *Joa. 4. 10.*

cibusque hæc Sacrificii virtus innitur, ut qui sempiternum gerens Sacerdotium, & eximio virtutum omnium splendore collucens, supplicem se Patri æterno sistit. *Apparet vultui Dei pro nobis* (a) Infinitam quandam reverentiam Divinæ majestati exhibet, & triplici potissimum ratione mortalibus Deum conciliat. Primum quidem sanguinis sui voce potenter perorat, & Sacratissima protendit vulnera, quorum vel solus aspectus, quidquid gratiarum est, nobis valeat obtinere. Deinde fusas in cruce, & vita hac mortali preces, uberesque lacrymas exhibet, quæ ad subveniendum humanis calamitatibus paternum pectus emolliant. Demum ceu humani generis Caput petitiones nostras & suo subscribere nomine, & ad Patris alloquium deferre non dedignatur, certo semper subsecuturæ opis argumento. Ecclesia quoque ipsa justorum sanctorumque omnium merita, fidem præterea suam fiduciamque interponit, quæ nulla Ministri indignitate

con-

(a) *Hebr. 9. 24.*

confundi possit, aut irritari. *Domine ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiae tuae:* ita Sacerdos ipse in Canone humillime deprecatur. Denique & qui Missæ Sacrificio præsentés, suam Sacerdoti operam jungunt, quibusque oblatio illa applicatur, conjunctis Deo studiis supplicant, atque pro fidei ac pietatis ratione, qua erga divinum hoc mysterium feruntur, ad publicos privatosque uniuscujusque libellos supplices optatum consequuntur responsum. Quæ causa est, quod fidem hanc & devotionem, velut ad rei summam, & negotii hujus gravitatem plurimum conferrent, Sacerdos in Canone alleget, dicarque: *Quorum* (eorum videlicet, qui offerunt, & pro quibus Sacrificium offertur.) *tibi fides cognita est, & nota devotio.* Ex quibus rei speique nostræ firmitatem licet arguere, ut quæ justorum omnium precibus, quodque id infinities superat, Dei Filii intercessionibus innitantur. Itaque nil prohiber, quo minus de se quisque, quod olim Propheta, dicere possit.

Factus

*Factus est mihi Dominus in refugium,
& Deus meus in adiutorium spei meæ. (a)*

Quid igitur mirum, si Ecclesia, Mater nostra Sanctissima tantum tribuat Missæ Sacrificio, proque certo habeat, inde orbis totius incolumitatem pendere. *Offerimus* (inquit in ejus vicem Sacerdos) *calicem Salutaris, ut pro nostra & totius mundi Salute cum odore Suavitatis ascendat.* Unicum Missæ Sacrificium, si vim ejus incircumscriptam consideres, toti hominum generi salutem, malisque omnibus medelam, afferre possit; ne vero, quantum possit, efficiat, ipsi in causa sumus, qui torpore nostro virtutem ejus obtundimus, immensamque efficaciam nimium, heu, angustis limitibus coarctamus: cum tamen nihil petere, nihil possimus optare, quod non infinitum excedatur victimæ illius pretio, quam in Christi Sacrosancta Humanitate Deo offerimus. Hinc est, quod divus Chrysofomus Angelos hoc præcipuum temporis punctum

(a) *Psal. 93. 22.*

punctum opperiri existimet, quo efficacius pro nobis suas apud omnipotentem preces interponant, cum id cuivis beneficio, gratiæ cuilibet obtinendæ opportunissimum esse non ignorent: adeo ut alia occasione perquam difficile sit obtinere, quod hoc maxime tempore, dum Missæ Sacrificium intervenit, impetrare non possumus.

Verba præfati Doctõris sunt. *Ipsimet Angeli huic tempori invigilant, ut majore possint cum efficacia pro nobis intercedere.* (a)

Apertum igitur, nostrisque expositum oculis prostat immensarum opum ærarium; & extrema nihilominus cum egestate luctamur. Nempe hætenus substitimus foris, at non jam sic deinceps: non jam sic. Davidis imitemur exemplum, & unusquisque dicamus: *introibo in potentias Domini.* (b)

CON-

(a) *Hom. 3. de Incompreh. Dei nat.*

(b) *Psal. 70. 16.*

CONSIDERATIO VII.

PRO DIE SABBATHI.

SEPTIMA SACROSANCTI MISSÆ
SACRIFICII EXCELLENTIA.*Sacrificium Missæ est idem
cum Sacrificio crucis.*

§. I.

In quo conveniat.

Considera, ut tremendi Missæ Sacrificii prærogativas uno quasi verbo complectamur, abunde sufficere, si hoc idem esse cum crucis Sacrificio asseveremus. Id Ecclesiæ ipsius clarissima verba innuunt, cum ait: *Quoties hujus hostiæ commemoratio recolitur, toties opus nostræ Redemptionis exercetur.* (a) Exercetur, inquit, opus ipsum, ne quis nudam solum renovari hic cruentæ illius oblationis ac Sacrosancti mysterii memoriam arbitretur. Quod ipsum Sacra Tridentina Syno-

(a) *In Orat. Dom. post Pent.*

Synodus docet. (a) *Una enim eademque est hostia, idem nunc offerens Sacerdotum Ministerio, qui seipsum in cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa.* Certe victima, quæ offertur, est eadem, primarius Sacerdos est idem, eadem igitur & oblatio sit, oportet, paucis solummodo, quæ eam comitantur, circumstantiis diversa: eum fere in modum, quo magnus quispiam Rex, dum in acie Victor, proprio & alieno sanguine conspersus, de suis hostibus triumphat, diversus non est a se ipso, inter rogæ & pacis otia intra obscuræ domus angustias delitescente. O sancta Fides! O si tandem mentis nostræ tenebras tuæ lucis plenitudine illustres, pectusque accendas! dispiceremus utique sole meridiano clarius, nos cum templum accedimus, Calvariæ montem conscendere, ut manantem e cruce sanguinem pleno sinu excipiamus, eoque animas nostras abluamus. Videremur nobis quasi oculis usurpare, non jam Sacerdotem, sed Christum Jesum ad

missi: illi arabico tonia. arabam

(a) *Seff. 22, c. 2.*

aram facere, admiranda illa sacrorum verborum enunciatione non universam modo cælorum curiam in extaticum stuporem trahere, sed & ipsum inferorum barathrum tremore concutere. Et qui tunc fieri posset, ut quis voluntariis mentis evagationibus, ne dicam, incontinentis linguæ, obtutus parum honesti, corporis immodesti excessibus, aliisque tremendi hujus mysterii profanationibus, ut fieri hodie ingemiscimus, locum concederet? Ingrati orbis Dei Filio semper insultantis portentum! Itane vero Redemptoris tui cruentam mortem, ita funeris, quo ipse revixisti, memoriam prosequeris?

§. II.

In quo differat.

Considera, Sacrificium Missæ, etsi, ut diximus, idem sit cum illo crucis, in aliquibus tamen ab eodem discrepare, idque nostro maximo commodo. Primo alius est offerendi modus. Amor quidem ille infinitus,

tus, quo divinus Filius Patrem suum, quo nos omnes, ut ut vilissimas creaturas prosequitur;] susceptum item Sacerdotii munus exigere videbantur, ut ad mundi usque interitum pro supremæ Majestatis obsequio nostraque utilitate in cruce suffixus permaneret: At vero cum debita Augustissimo Christi corpori gloria aliud postularer, orbemque dedeceret, horrendo adeo Deicidio per tot Sæcula funestari, miro prorsus inauditoque invento effecit, ut & cruentæ Passionis scena morsque atrocissima contra ullam crudelitatem in dies mystice innovaretur, & nulla sanguinis profusione litantium manus fœdarentur. Arque hac demum ratione perpetua factus est victima, quæ non in veteribus solum Sacrificiis ab ipso mundi exordio immolata fuit, juxta illud (a) *Agnus, qui occisus est ab origine mundi.* Sed & subsequitur temporibus usque ad mundi exitum in nostris altaribus immolabitur.

Deinde

(a) *Apoc. 13. 8.*

Deinde incruentum hoc a cruento sacrificio differt quoad effectum. Siquidem Jesu Christi Passio bonorum omnium causa extitit universalis, eaque velut in immensum cumulum congegisset; at divinum hoc mysterium est eorundem bonorum applicatio. Crucis Sacrificium capaces efficit redemptionis; Missæ vero mysterium in ejusdem nos possessionem immittit. Illud in Redemptoris nostri merita jus quoddam ac dominium; hoc eorundem usum confert. Denique etsi una eademque sit crucis & altaris hostia, parisque, hoc est, infinitæ utrobique sanctitatis, hic tamen modo longe magis obtupescendo existit: namque divinissimum illud corpus ad instar Spiritus aut animæ humano in corpore detentæ, totum hostiam totam partesque ejus singulas minutissimas itidem totum, integrumque occupat: præterquam quod jam immortalitate donatum iis gaudeat prærogativis, quibus rediviva, cæloque illata corpora condecorantur. Quare quo admirabilior est immor-

immortalis cœloque recepti demissio, eo etiam amplius honoris, gratique obsequii in Augustissimam Triadem transfundit. Quo fit, ut divinum Missæ Sacrificium, cum unâ etiam præreritarum in monte Calvariæ humiliationum memoriam refricet, Archetypon simul & Ectypon, æternumque immortalis gloriæ trophæum dici possit, quod Christus post debellatam atrocium inimicorum, mortis scilicet, demonis ac peccati phalangem longæ posteritati consignandum victrici manu ingentique opere erexit. Justo igitur horrore contremiscat, necesse est, infernale Chaos, quoties ad tremendi Sacrificii confectionem altum sibi renovari vulnus sentit, & acceptæ cladis cogitur reminisci. E diverso Angelicarum mentium chori Christo triumphatori maximo partam victoriam jure meritissimo gratulantur. Imo Christus ipse, qui cum viveret, frequentem adeo passionis suæ mentionem fecerat, immenso gaudio exultat, quod eam modo nunquam satis admirando ubique gentium recoli, in-

E

nova-

novarique in dies conspiciat. Nunc apud te ipsum statue, quid agere, quid cogitare oporteat hominem, cujus causa omnipotens tantum opus, tantamque rerum divinarum Majestatem intendit.

§. III.

In quo antecellat.

Confidera, cruentum crucis Sacrificium ab incruento Missæ Sacrificio ex parte etiam superari. Et primo quidem, si temporis ac loci ratio habeatur: quippe semel duntaxat in vertice Golgothæ immolatum fuisse, tresque non amplius horas (totidem enim ex infami ligno Redemptor noster pependit) oblationem illam tenuisse legimus; cum interim in Missæ Sacrificio ubique gentium, horisque diei singulis per omnem, quam late patet, orbem immoletur: & si minus patibulo, certe panis vini que speciebus velut affixus, Sacerdotis manu attollitur, mediator perpetuus Deum inter & homines.

Præterea excellit etiam Sacrificium Missæ Ministrorum Sanctitate. Ad Sacri-

crificium Crucis concurrerunt immanissimi carnifices per peccatum omnium maximum, scilicet Deicidium: Ad Sacrificium Missæ concurrunt Sacerdotes, ipsaque Ecclesia per exercitium præcipuarum virtutum, Fidei, Humilitatis, Spei, Charitatis, Religionis. Adde, quod magna spectantium turba in monte Calvariæ novis sese novisque sceleribus obstrinxerit, cum eorum non pauci morientem pro se Dominum blasphemo ore prosciderint, multi opprobriorum plaustris onerarint, plerique, omnes vel averfati sint, vel quis esset, suo scelere ignorarint. At vero incruento Sacrificio adstantium plurimè aut deponendis criminibus, aut expungendis, quæ apud divinam Justitiam contraxerant, debitis utuntur: neque ullus est, qui latentem sub Eucharistiæ velamine Jesu Christi divinitatem non revereatur, non adoret. Ubi vides, Sacrificium Missæ alterum illud crucis suo modo perficere, eo quod Dominus ac Redemptor noster illius institutione sublatum voluerit, quidquid huic hominum perversitas impietatis insperferat,

rat, præclarissimis virtutibus in scele-
rum locum suffectis. Hinc fit, ut cum
litari sibi hanc hostiam conspicit divi-
nissima Trias, juxta sapientis effatum
(a) *Gaudio ejus non miscebitur extraneus.*
Liquidissimo, quod nullius culpæ inter-
turber admixtio, gaudio perfundatur.
Porro divinis hisce consiliis e diametro
adversantur, qui cum tremenda hæc
Mysteria vel peragunt ipsi, vel peragi
adspiciunt, peccatorum inquinari for-
dibus, vel sacrilegiis pollui, vel mille
incompositæ mentis excessibus sese ob-
stringere non verentur. Quod si nullo
non tempore, nullo non loco peccatum
fit detestandum, quis unquam satis ex-
plicare potest, quam abominandum sit
illud, quod in opere tam Divino, quale
est Missæ Sacrificium, perpetratur?
Divino inquam, *opere*; liquidem soli
Deo potest offerri. Maledictus itaque,
qui Divino huic operi nefanda immisce-
re non veretur. *Maledictus, qui facit
opus Dei fraudulenter.* (b)

PARS

(a) *Prov. 14. 10.*

(b) *Jerem. 48. 10.*